

CO A JAK PÍT NEJEN V LÉTĚ?

*Věra Boháčová, DiS.
nutriční terapeut*

POTŘEBUJEME PÍT? ANO!

► Spotřeba tekutin:

- během roku vypijeme 1000 litrů vody
- během dne proteče ledvinami 180 litrů vody
- krev obsahuje více než 80 % vody, kosti 20 %, mozek a svaly 75 %
- celkový obsah vody v těle zdravého člověka představuje cca 60 % tělesné hmotnosti:
  - při ztrátě 1 % se začnou mobilizovat obranné mechanismy
  - při ztrátě 2 % klesá výkonnost
  - při ztrátě 5–10 % může dojít k oběhovému a metabolickému selhání

„VODA, ZÁKLAD ŽIVOTA“

▶ Pravidelný režim:

- významná podpora všech životně důležitých funkcí
- nezbytná součást prevence celé řady onemocnění

▶ Voda v lidském těle:

- součást každé buňky
- prostředí pro veškeré procesy látkové výměny
- nepostradatelná pro krevní oběh, dýchací soustavu, trávicí ústrojí, regulaci tělesné teploty

NÁSTRAHY LETNÍCH DNÍ

► Dehydratace:

- nedostatek tekutin nebo nedostatek tekutin a sodíku v těle
- příznaky – žízeň, bolest hlavy, únava, pocit suchosti v ústech, snížený objem moči, snížená pružnost kůže, zrychlený tep, zvýšená tělesná teplota, nevolnost

► Rizika v létě:

- děti a senioři
- klimatizované prostory
- sport, práce v horku, návštěva koupaliště – zvýšená potřeba příjmu tekutin (a minerálních látek)
- dlouhodobé zvracení, průjem – zvýšené vylučování tekutin a minerálních látek (zejména sodíku)

NÁSTRAHY LETNÍCH DNÍ

► Reakce těla na nedostatek tekutin:

- vyvolání pocitu žízně
- zbrzdění vylučování vody – snížení produkce moči a potu
- omezení vylučování odpadních látek z těla
- zvýšení tělesné teploty
- nedostatečné ochlazování těla
- úpal – přehřátí organismu při selhání vlastní termoregulace

TAK AKORÁT TEKUTIN

▶ Zásobování organismu tekutinami:

- nápoje 1200–1500 ml
- voda v potravinách 700–1000 ml
- voda z metabolismu 20–300 ml

▶ Výdej tekutin z organismu:

- moč 1200–1500 ml
- stolice 100–150 ml
- potem a dýcháním 1000 ml

▶ 35 ml/kg/den

▶ Denní a noční režim organismu

▶ Barva moči

PODLE ČEHO SE PITNÝ REŽIM ŘÍDÍ

- ▶ Věk
- ▶ Tělesná hmotnost
- ▶ Druh zaměstnání a pracovní podmínky
- ▶ Fyzická aktivita
- ▶ Teplota okolního prostředí
- ▶ Aktuální zdravotní stav

MANUÁL PITNÉHO REŽIMU

► Vhodné tekutiny:

- pramenitá voda
- minerálky – slabě, středně, (případně i silně mineralizované vody)
- přírodní ovocné šťávy
- čaje, zejména ovocné
- nealkoholické míchané nápoje

► Nevhodné tekutiny:

- výhradně káva a silný černý čaj
- ledové nápoje
- příliš sladké nápoje
- alkohol

SLADKÉ NÁPOJE

- ▶ Limonády
- ▶ 100% džusy
- ▶ Ledové čaje
- ▶ Nektary
- ▶ Ledová káva
- ▶ Ochucené minerálky
- ▶ ...

CUKR

Obsah cukru v nápojích

Počet kostek cukru (kostka cukru = 4 g)

Mattoni perl. citron

1 l

11

1,5 l

17

Aquila Team
Zelený čaj s citronem

1 l

17

1,5 l

25,5

Kofola Original

1 l

20

1,5 l

30

Relax 100 %
pomeranč

1 l

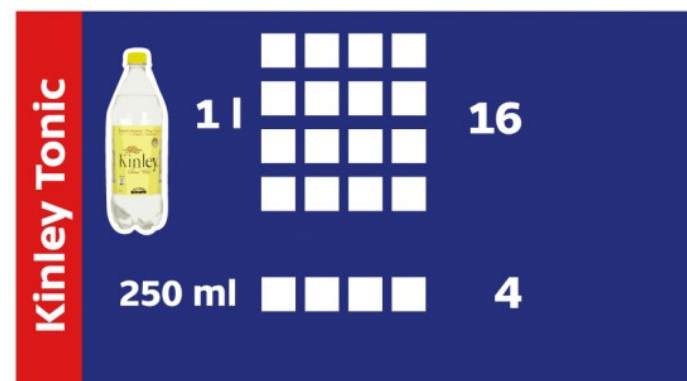
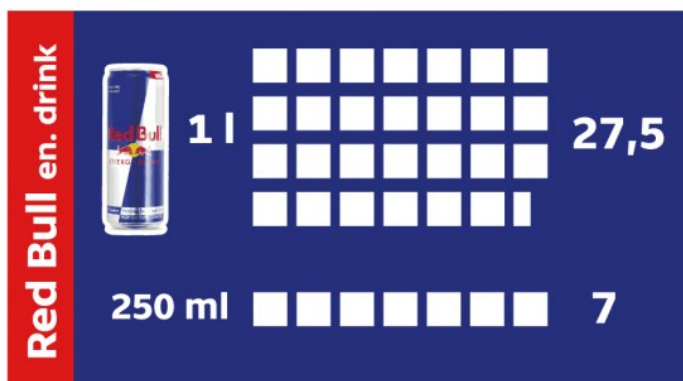
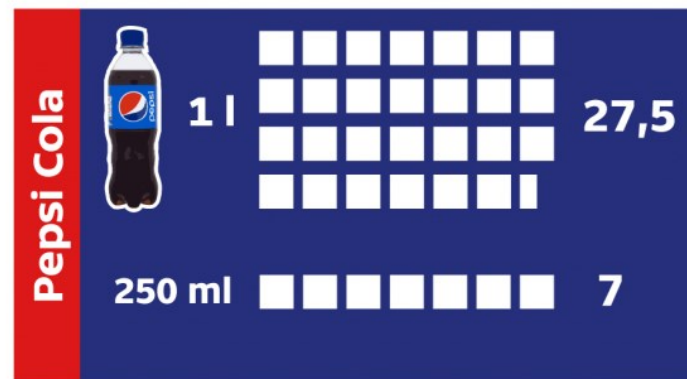
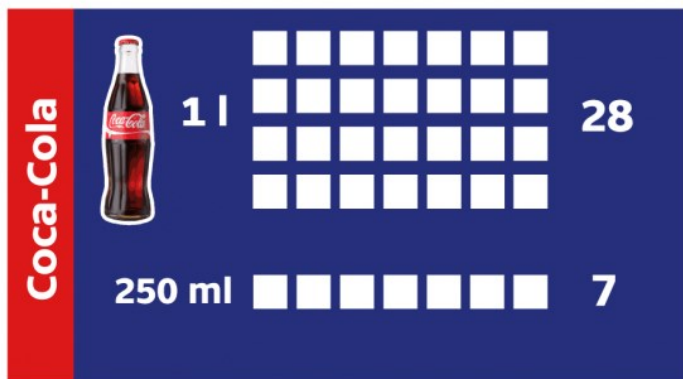
25

Zdroj: Kaloricketabulky.cz, oficiální stránky výrobců, etikety výrobků

CUKR

Obsah cukru v nápojích

Počet kostek cukru (kostka cukru = 4 g)

Zdroj: Kaloricketabulky.cz, oficiální stránky výrobců, etikety výrobků

CUKR

CUKR

Bohušovická mlékárna
Ledová káva (330 ml)
Obsah kofeinu: **166 mg**

Tesco Ledová káva (500 ml)
Obsah kofeinu: **58 mg**

Papa's Iced Coffee Ledová káva (300 ml)
Obsah kofeinu: **201 mg**

G&G Latte Espresso Kávový nápoj (250 ml)
Obsah kofeinu: **138 mg**

Billa Latte Macchiato (250 ml)
Obsah kofeinu: **70 mg**

Bobik Kafičko bez kofeinu (330 ml)
Obsah kofeinu: **<10 mg**

Kolik kofeinu má...

Šálek překapávané kávy (7 g mleté kávy): **95 mg**

Plechovka energetického nápoje (250 ml): **80 mg**

Šálek instantní kávy (1 lžička instantní kávy): **75 mg**

Šálek espressa (8 g mleté kávy): **60 mg**

Šálek černého čaje (1 sáček): **47 mg**

Plechovka kolového nápoje (250 ml): **30 mg**

Pozn.: Výše uvedená množství kofeinu jsou průměrná množství převzatá od nadace International Food Information Council (IFIC).

Zdroj: deník Blesk

ALKOHOL

▶ Energetická hodnota

▶ Letní rizika

- ovlivnění smyslů se všemi důsledky

	energie (kJ)	bílkoviny (g)	Sacharidy (g)	Tuky (g)
300 ml gin a tonikem	955	0	21	0
2 dl víno	560	0,2	10	0
500 ml pivo 12°	990	2	21	2
250 ml piña colada	1821	1	58	5
440 ml Apple Cider	603	2	34	0
500 ml Radler	525	0	24	0
40 ml rum (CM)	339	0	0,06	0

Zdroj hodnot: kalaricketabulky.cz

FYZICKÁ AKTIVITA

- ▶ **Ochlazování organismu a vylučování tekutin v podobě potu:**
  - minerální látky (elektrolyty sodík a chlór)
  - při extrémní fyzické zátěži 3–4 litry potu
  - při poklesu vody v organismu o 2 % pokles sportovního výkonu až o 10 %
  - při silném pocení v 1 litru potu kolem 5 g soli
- ▶ **Doplňování tekutin plus sodíku a dalších minerálních látek**

SLOŽENÍ POTU

► 1 litr potu obsahuje průměrně:

- 1,5–3,5 g NaCl (kuchyňská sůl)
- 0,05–0,25 g Mg (množství je uvedeno ve formě čistého prvku)
- 0,1–0,3 g K (množství čistého prvku)
- relativně malé množství vápníku a stopových prvků

NÁPOJE A SPORTOVNÍ AKTIVITY

▶ Před tréninkem:

- 30 minut
- slabě a středně mineralizované vody, ředěný iontový nápoj
- dle intenzity zátěže a teploty prostředí

▶ Během vytrvalostní zátěže:

- delší než 90 minut
- silně mineralizované vody a sportovní nápoje
- při pokračování zátěže každých 10–15 minut cca 200–300 ml tekutin s obsahem minerálních látek, případně i cukru
- tekutiny se sodíkem již před zátěží, v množství okolo 400 ml

▶ Během intenzivního tréninku:

- kratší než 90 minut
- mírně oslazené minerální a sportovní nápoje

▶ Při vysokém pocení:

- aktivita trvající déle než 2 hodiny
- 400–500 mg sodíku po každé hodině
- nápoje se sacharidy a ionty

DOPORUČENÍ

- Nečekejte na žízeň, pijte průběžně po celý den.
- Zapomínáte-li pít, mějte láhev s vodou na viditelném místě, noste pití při sobě. Nepřipravujte si jen sklenku nebo hrnek, ale rovnou konvičku s pitím.
- V létě to nepřehánějte s ledovými nápoji, ideální teplota i letních nápojů je 16–18 °C.
- Přizpůsobte svým individuálním potřebám nejen množství, ale také složení letního pitného režimu.
- Nepodceňujte rizika alkoholu.